

Mit tegyen Orbán Viktor? 1.

2026 augusztus 24. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Orbán Viktor szokatlan politikai helyzetben van.

A Fidesz táborának nagy része továbbra is ?t tekinti a jobboldal megkérd?jelezhetetlen vezet?jének, országos szinten azonban súlyosan megosztó személyiség. A Medián június végén készített és júliusban publikált kutatása

szerint a Fidesz-szavazók 94 százaléka szívesen látná fontos politikai szerepben, a teljes társadalomban azonban a többség már épp ellenkez?képpen vélekedik. Ez a két adat együtt mutatja meg, hogy ezekben a hetekben, hónapokban miért lett Orbán politikai jelenléte egyszerre er?forrás és teher.

A saját tábor számára Orbán Viktor a tapasztalatot, a kormányzóképességet és a korábbi gy?zelmeket testesíti meg. Sok Fidesz-szavazó úgy érzi, hogy a párt akkor a leger?sebb, amikor Orbán áll az élén, ? jelöli ki az irányt, és személyesen ? reagál az ellenfelek támadásaira. Az ország egészét tekintve azonban Orbán sokak számára nem csupán egy korábbi miniszterelnök, hanem egy egész korszak megtestesít?je. Akik 2026 áprilisában változást akartak, azoknak jelent?s része személyesen benne látja a megel?z? 16 év minden problémájának okát.

A legnehezebb feladat

Ezért most nem az a kérdés, hogy Orbán Viktor politikailag eljelentéktelenedett-e. Err?l ugyanis szó sincs. A kérdés az, hogy országos mozgósítóereje nagyobb-e, mint az elutasítottsága által okozott veszteség. A jelenlegi adatok alapján ez legalábbis vitatható. Orbán képes összetartani a Fidesz táborát, ugyanakkor megnehezíti, hogy a párt olyan választókhoz is eljusson, akik a Tiszára nem feltétlenül lelkesedésb?l, hanem az általa megtestesített Fidesszel szembeni ellenérzésb?l szavaztak.

A politikai vezet? egyik legnehezebb feladata felismerni, amikor személyes jelenléte éppen nem feltétlenül növeli, sokkal inkább korlátozza saját oldalának mozgásterét. A jól érzékelhet? háttérbe húzódás Orbán Viktor esetében most nem azt jelenti, hogy hátat fordít a politikai közösségének, vagy elt?nik a közéletb?l. Azt jelenti, hogy átmenetileg nem ? lesz az ügyek f?szerepl?je.

Egyetlen személy

A politikatudományban politikai perszonalizációnak nevezik azt a folyamatot, amikor egy politikus személye a párt és a politikai program fölé helyez?dik. A választók ilyenkor nem els?sorban egy pártot támogatnak, hanem egy vezet?höz kapcsolják politikai reményeiket, félelmeiket és emlékeiket.

A Fidesz hosszú id?n át rengeteget profitált ebb?l. Orbán Viktor neve egy könnyen azonosítható politikai irányt jelentett (és jelent továbbra is). A választónak nem kellett kiismernie magát a párton belüli szerepl?k és árnyalatok labirintusában: tudta, mit képvisel a Fidesz, mert tudta, mit képvisel Orbán Viktor. A vezet? személye egybeforrasztotta a párt különböz? rétegeit, és a politikai üzeneteknek egységes arcot adott.

A perszonalizáció azonban visszafelé is m?ködik. Ha a vezet? megítélése romlik, a párt nehezen tud t?le függetlenedni. A Fidesz mondhatja egyszer?en azt a bizonytalan választóknak, hogy ezentúl minden más lesz, mert aki Orbán Viktort elutasítja, az jó eséllyel a párt egészét is elutasítja.

A júliusi felmérések ezt a problémát nem oldják fel, de jól mutatják a komolyságát. A Tisza jelent?s el?nye több kutatásban megjelent, bár az egyes intézetek számai eltérnek. Az Europion július 10–12. között készült felmérése szerint Magyar Péterék továbbra is komoly el?nnyel vezettek, miközben Orbán személyes elutasítottsága magas maradt. Ez nem azt bizonyítja, hogy a Fidesz ne tudna er?södni, de azt jelzi, hogy a párt országos népszer?sége növekedésének egyik legnagyobb akadálya éppen a vezet? személyéhez való köt?dés lehet.

A háttérbe vonulás ebben a helyzetben kísérlet lehet a párt és a vezet? politikai súlyának szétválasztására. Új arcok, új témák és új megszólalók kaphatnak teret. A Fidesz megmutathatja, hogy nemcsak Orbán Viktor politikai képviseletére képes, hanem önálló szervezetként is van mondanivalója. Ez a folyamat természetesen kockázatos. A Fidesz-tábor jelent?s része éppen Orbán miatt maradt h?séges a párthoz. Ha a vezet? egyik napról a másikra elhallgat, sok választó bizonytalanodik el. A teljes elt?nés ezért rossz stratégia volna. A cél nem a politikai vákuum, megteremtése, hanem a távolság fokozatos megteremtése.

Az ellenségkép

A Tisza politikai történetének középpontjában a korábbi rendszer elutasítása áll. A párt sok támogatója nem valamely kormányzati program miatt szavazott a Tiszára, hanem azért, mert le akarta zárni az Orbán-korszakot. Ez politikai szempontból er?s mozgósítóalap volt, kormányon azonban egy id? után nem lesz elégséges.

A kormányzás során ugyanis új kérdések kerülnek el?térbe. M?ködik-e a közigazgatás? Biztosítják-e az energiaellátást? Felkészülten reagál-e a kabinet a gazdasági kihívásokra? Következetesek-e a személyi döntések? A Tisza els? hónapjaiban ilyesféle ügyek kerültek a kormányzati teljesítményr?l szóló viták középpontjába. Az energiaválság és a paksi termelés leállása már olyan méret? problémát jelentettek, amelyet nem lehetett egyszer? kampányeszközként használni.

Azonban minden alkalommal, amikor Orbán Viktor személyesen belép egy vitába, a Tisza el?tt megnyílik a könnyebb út: beszélhetnek a 16 év után megörökölt helyzetr?l, a korábbi döntésekr?l és arról, hogy a régi politikai er?k akadályozzák az új kormány munkáját. A kormányzati felel?sség így megoszlik a jelen és a múlt politikai vezetése között.

Ez a napirend-kijelölés (agenda setting) egyik alapvet? tanulsága: Maxwell McCombs és Donald Shaw kutatásai szerint a politikai szerepl?k és a média jelent?s hatással lehetnek arra, mely kérdéseket tartja a közvélemény fontosnak. Ha a vita Orbán Viktor személyér?l zajlik, akkor kevesebb figyelem jut arra, hogy a Tisza miként végzi a kormányzati munkát.

Orbánnak ezért most nem feltétlenül az a feladata, hogy minden kormányzati hibára azonnal reagáljon. A legnagyobb segítséget azzal adja a saját politikai oldalának, ha hagyja, hogy ezek a hibák a Tisza-kormányhoz kapcsolódjanak.

A korlátok

A parlamenti ellenzék szerepe fontos, de önmagában messze nem képes megoldani a Fidesz politikai problémáját. A frakciótagok felszólalhatnak, kérdezhetnek, bírálhatják a kormányt, és tiltakozhatnak az alkotmánymódosítások ellen. Ezek demokratikus szempontból szükséges lépések lehetnek, mégsem biztos, hogy képesek megváltoztatni a Tisza táborának politikai érzékelését.

A júliusi alkotmánymódosítás körüli vita jól mutatja a helyzetet. A Fidesz–KDNP nem vett részt az ülés munkájában, a szavazást is bojkottálta, Gulyás Gergely pedig lemondott a frakcióvezet?i tisztségr?l. Magyar Péter mindezt a korábbi korszak lezárásaként keretezte. A két tábor ugyanazt az eseményt látta, de mást olvasott ki bel?le: a Fidesz számára ez az eseménysorozat egy politikai-erkölcsi tiltakozás volt, a tiszások számára pedig a múlt meghaladásának bizonyítéka.

Orbán közvetlen jelenléte tovább er?sítené ezt a szerepfelosztást. Amíg ? az els? számú ellenfél, a Tisza könnyen alakíthatja úgy a parlamenti vitákat, mintha a régi és az új hatalom küzdelme zajlana. Orbán háttérbe húzódása persze nem állítja le az ellenzéki munkát, de csökkenti személyes jellegét. A Fidesz képvisel?inek újra saját nevükön, saját szakpolitikai felkészültségük alapján kell megjelenniük a nyilvánosságban. Ez rövid távon nehezebb, hosszabb távon azonban egészségesebb helyzetet teremthet.

A háttér értelme

Orbánnak most nem kell mindennap bizonyítania, hogy továbbra is ? a Nap a magyar jobboldal naprendszerében. Amennyiben ezt – átmenetileg – elengedi, azzal nem feltétlenül szenved vereséget; ez lehet egy tudatos stratégia része is.

Ha a Tisza kormányzati hibái valóban egyre szaporodnak, ahogy arra jelen pillanatban számítani lehet, akkor azoknak id?vel saját tapasztalatokká kell válniuk. A választók nem mindig az ellenzéki narratíva alapján ítélik meg a regnáló kormányt. El?bb-utóbb a saját mindennapi megéléseikb?l derül ki számukra, vajon m?ködik-e az új rendszer. Az energiaválság, a kríziskezelés, a gazdasági helyzet és az államigazgatás m?ködése mind ilyen tapasztalat lehet.

Orbán jelenléte felgyorsíthatja vagy éppen késleltetheti ezt a folyamatot. Ha támad, a Tisza könnyebben helyezheti magát a múlt elleni küzdelem résztvev?jének szerepébe. Ha azonban hátralép, a kormánynak egy komoly eszközzel kevesebb lesz a saját hibáinak kimagyarázására. Ez a politikai távolságtartás azonban csak akkor m?ködhet, ha valódi: Orbánnak át kell adnia a napi politika képviseletét a Fidesz új szerepl?inek, miközben a párt továbbra is használja évtizedes tapasztalatait, és újjáéleszti szervezeti erejét.

A jelenlegi helyzetben tehát nem az a legfontosabb kérdés, hogy Orbán Viktor képes-e még mozgósítani a saját táborát. Erre a válasz egyértelm?en igen. A dönt? kérdés az, hogy képes-e olyan politikai helyzetet teremteni, amelyben a Tisza már nem az ? személye ellenében, hanem saját teljesítménye alapján méretik meg.

A távolmaradás politikája ezt szolgálhatja. A volt miniszterelnök most azzal segíti leginkább a saját oldalát, hogy nem próbálja megmenteni a Tiszát saját hibáinak következményeit?l.

(Folytatjuk)

Somorjai Viktória - www.demokrata.hu

Ajánló